

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЦЕНТР МЕДИКО-ПРАВОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
НАПРН УКРАЇНИ ТА НАМН УКРАЇНИ
МІЖНАРОДНА АСОЦІАЦІЯ МЕДИЧНОГО ПРАВА**

ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

23 травня 2019 року

м. Запоріжжя

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЦЕНТР МЕДИКО-ПРАВОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ НАПРН ТА НАМН УКРАЇНИ
МІЖНАРОДНА АСОЦІАЦІЯ МЕДИЧНОГО ПРАВА**

**ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ
ТРАНСФОРМАЦІЇ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я**

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

23 травня 2019 року

Запоріжжя
2019

УДК 342.9: 614.2

М 58

Редакційна колегія:

Аніщенко Михайло Анатолійович, доцент кафедри управління і економіки фармації, медичного та фармацевтичного права ЗДМУ, кандидат юридичних наук;

Алексєєв Олександр Германович, вчений секретар, доцент кафедри управління і економіки фармації, медичного та фармацевтичного права ЗДМУ, кандидат фармацевтичних наук;

Гамбург Леонід Самойлович, доцент кафедри управління і економіки фармації, медичного та фармацевтичного права ЗДМУ, кандидат юридичних наук, доцент.

За загальною редакцією

ректора Запорізького державного медичного університету, доктора медичних наук,
професора, Заслуженого діяча науки і техніки України

Колесника Юрія Михайловича

М 58 Правові проблеми сучасної трансформації охорони здоров'я: збірник матеріалів науково-практичного круглого столу (м. Запоріжжя, 23 травня 2019 р.) / за заг. ред. Ю.М. Колесника. - Запоріжжя: ЗДМУ, 2019. - 148 с.

У збірнику представлені матеріали тез доповідей, що виражають теоретичні та практичні правові проблеми сучасної трансформації охорони здоров'я. Авторами статей є науковці та практики галузі правознавства та охорони здоров'я з різних регіонів України та з інших держав, колом професійних інтересів яких є правові питання медицини та фармації.

УДК 342.9: 614.2

© М.А. Аніщенко, О.Г. Алексєєв, Л. С. Гамбург, 2019

© Видавництво ЗДМУ, 2019

ISBN 978-966-417-186-7

ЗМІСТ

Агиевец С. В. ПРАВОВАЯ РЕГЛАМЕНТАЦІЯ КАЧЕСТВА МЕДИЦИНСКОЙ ПОМОЩИ В КОНТЕКСТЕ ТРАНСФОРМАЦИИ ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВА О ЗДРАВООХРАНЕНИИ.....	6
Степенко В. Ю. ДЕЯКІ АСПЕКТИ СТРАХОВОЇ МОДЕЛІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я.....	10
Пашков В. М. ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОКРЕМИХ НАПРЯМІВ МЕДИЧНОЇ РЕФОРМИ: КОРУПЦІЙНІ РИЗИКИ.....	14
Булеца С. Б., Менджул М. В. ДОГОВІР СУРОГАТНОГО МАТЕРИНСТВА: ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ.....	19
Авдей А. Г. О ПРАВОВОЙ РЕГЛАМЕНТАЦИИ РАЗРЕШЕНИЯ СПОРОВ В ОБЛАСТИ ЗДРАВООХРАНЕНИЯ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ.....	23
Аніщенко М. А. АНТИКОРУПЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ В ПРИВАТНИХ ЗАКЛАДАХ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я ЯК ЗАКОНОДАВЧО ПЕРЕДБАЧЕНА НЕОБХІДНІСТЬ.....	27
Галстян Н. В., Алексеев О. Г. ВІДОМЧЕ ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТЕХНІЧНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ВИГОТОВЛЕННЯ ЛІКІВ У АПТЕЧНИХ УМОВАХ.....	30
Гамбург Л. С, Гамбург І. А. РЕОРГАНІЗАЦІЯ МЕДИЧНИХ УСТАНОВ У КОМУНАЛЬНІ НЕКОМЕРЦІЙНІ ПІДПРИЄМСТВА: ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА ПРАВАЗАСТОСУВАННЯ.....	32
Гарасимів О. Ю. ОСОБЛИВОСТІ ОБРОБКИ МЕДИЧНИХ ДАНИХ (ЗА МАТЕРІАЛАМИ ПРАКТИКИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ).....	36
Герц А. А. ПРИЧИННИЙ ЗВ'ЯЗОК ЯК УМОВА НАСТАННЯ ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ПРИ НАДАННІ МЕДИЧНИХ ПОСЛУГ.....	39
Головчак Я. В. ПРОБЛЕМИ ЮРИДИЧНОЇ ДОЗВОЛЕНОСТІ СУРОГАТНОГО МАТЕРИНСТВА.....	42
Давидов П. Г., Антончук В. Н., Ковальчук Б. А. МЕДИЦИНСКАЯ ПОМОЩЬ И ИНВАЛИДНОСТЬ: ПСИХОЛОГИЧЕСКАЯ ДИСКРИМИНАЦИЯ ПАЦИЕНТОВ	45
Давидов П. Г., Ліперт Л. С. ПРАВОВІ АСПЕКТИ У ТЕРАПЕВТИЧНОМУ ТА РЕПРОДУКТИВНОМУ КЛОНУВАННІ.....	49
Давидов П. Г., Шевченко Е. Ю. КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА МЕДИЧНЕ ПРАВОПОРУШЕННЯ..	53

Дічко Г.О. ВИПАДКИ ПРАВОМІРНОГО РОЗКРИТТЯ МЕДИЧНОЇ ТАЄМНИЦІ.....	57
Доценко М. Я., Боєв С. С., Шехунова І. О., Герасименко Л. В., Любітов Д. Ю. ОСОБЛИВОСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВОВОГО ПОЛЯ В УМОВАХ ЗДІЙСНЕННЯ МЕДИЧНОЇ РЕФОРМИ.....	61
Жарлінська Р. Г., Гаврилук А. О., Зверховська В. Ф. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ.....	63
Загнибіда А. Ю., Гамбург Л. С. ПИТАННЯ ЗАКОНОДАВЧОГО РЕГУЛЮВАННЯ РЕКЛАМИ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ І МЕДИЧНИХ ВИРОБІВ.....	67
Кадуліна І. С. ПРОБЛЕМИ ЗАХИСТУ ПРАВ ПАЦІЄНТІВ ПІД ЧАС ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ ТА СУДОВОГО РОЗГЛЯДУ «МЕДИЧНИХ СПРАВ».....	69
Капітаненко Н. П. ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПРАВопорушення у сфері охорони здоров'я.....	71
Квіт Н. М. ПЕРСПЕКТИВИ ПОКРАЩЕННЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЕТИЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ДОСЛІДЖЕНЬ В ГАЛУЗІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я.....	75
Кодолич Е. А. ОСОБЕННОСТИ РАЗВИТИЯ РЕАБИЛИТАЦИИ ЛИЦ С ИНВАЛИДНОСТЬЮ В РЕСПУБЛИКЕ БЕЛАРУСЬ ¹	79
Комоцкая И. А. ОТЛИЧИТЕЛЬНЫЕ ОСОБЕННОСТИ РЕАБИЛИТАЦИИ И АБИЛИТАЦИИ ЛИЦ С ИНВАЛИДНОСТЬЮ.....	82
Крилова О. В. ДЕЯКІ АСПЕКТИ СУДОВОГО ОСКАРЖЕННЯ ДІЙ ЛІКАРЯ.....	86
Лисенко Т. В. ВРАХУВАННЯ СУЧАСНОГО ПОЗИТИВНОГО ЗАРУБІЖНОГО ДОСВІДУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВА НА ОХОРОНУ ЗДОРОВ'Я	90
Литвиненко О. В., Сінча Н. І., Дондик Н. Я. ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ФІНАНСОВОГО І ПОДАТКОВОГО ОБЛІКУ В АПТЕЧНИХ ЗАКЛАДАХ: ГОСПОДАРСЬКО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ.....	93
Литвиненко О. В., Сінча Н. І., Дондик Н. Я. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АУДИТУ В СИСТЕМІ ЕКОНОМІЧНОГО УПРАВЛІННЯ АПТЕЧНИХ ЗАКЛАДІВ УКРАЇНИ.....	95
Миронов А. Г. КОНТРОЛЬ ЯК ЯВИЩЕ ПРАВОВОЇ ДІЙСНОСТІ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я.....	97
Мосаєв Ю. В. СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВІ КОНФЛІКТИ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ФАРМАЦІЇ В РОЗРІЗІ ТЕОРІЇ СТРУКТУРНОГО ФУНКЦІОНАЛІЗМУ.....	100

Мостовенко О. С. ДЕЯКІ ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ОДЕРЖАННЯ МЕДИЧНИХ ПОСЛУГ	103
Мусієнко А. В. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО ЗАСТОСУВАННЯ ТРАНСПЛАНТАЦІЇ АНАТОМІЧНИХ МАТЕРІАЛІВ ЛЮДИНИ»	105
Олійник Р. В. ОСОБЛИВОСТІ ДОГОВІРНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВИХ ВІДНОСИН У СФЕРІ ДОНОРСТВА.....	107
Потайчук І. В. СУБ'ЄКТИ ЗБЕРЕЖЕННЯ МЕДИЧНОЇ ТАЄМНИЦІ.....	110
Прасов О. О. РЕФОРМА СИСТЕМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я ДЕРЖАВНОЇ КРИМІНАЛЬНО- ВИКОНВЧОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ ТА ПРАВО НА МЕДИЧНУ ДОПОМОГУ ОСІБ, ЗАСУДЖЕНИХ ДО ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ.....	114
Рошиян Н. О., Аніщенко М. А. АНТИКОРУПЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ: ОСНОВНІ НАПРЯМИ.....	118
Самко А. В., Британова Т. С. ПРОБЛЕМИ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ МЕДИЧНИХ ВИРОБІВ В СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я.....	122
Сіделковський О. Л. ЄДИНИЙ МЕДИЧНИЙ ПРОСТІР УКРАЇНИ: ІСТОРИКО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ.....	126
Сізінцева Ю. Ю. ЮРИДИЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ МЕДИЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ЗА ПРОФЕСІЙНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ.....	129
Соловйов С. П., Гамбург Л. С. ПРАВОВЕ ЗАПОБІГАННЯ ПОРУШЕНЬ УСТАНОВЛЕНИХ ПРАВИЛ ОБІГУ НАРКОТИЧНИХ ЗАСОБІВ, ПСИХОТРОПНИХ РЕЧОВИН, ЇХ АНАЛОГІВ АБО ПРЕКУРСОРІВ (СТАТТЯ 320 ККУ).....	132
Тучков С. С. КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА ЗЛОЧИНІВ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я, ЩО ВЧИНЯЮТЬСЯ МЕДИЧНИМИ ТА ФАРМАЦЕВТИЧНИМИ ПРАЦІВНИКАМИ.....	134
Черніков Є. Е. ІСТОРІЯ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА НЕНАЛЕЖНЕ ВИКОНАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ОБОВ'ЯЗКІВ МЕДИЧНИМ ПРАЦІВНИКОМ НА ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ.....	138
Чечерський В. І. СПІВВІДНОШЕННЯ ПРАВА ЛЮДИНИ НА РЕПРОДУКТИВНЕ ВІДТВОРЕННЯ З ПРАВОМ НА ОХОРОНУ ЗДОРОВ'Я.....	142
Яценко О. В., Шехунова І. О., Герасименко Л. В., Любітов Д. Ю. ПИТАННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСТУПУ ДО МЕДИЧНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ ТА ЗАХИСТ ПРАВ ПАЦІЄНТА В УМОВАХ ВПРОВАДЖЕННЯ СУЧАСНОЇ МЕДИЧНОЇ РЕФОРМИ.....	146

Рошиян Наталія Олександрівна,
провідний фахівець ректорату
Запорізького державного медичного
університету
Аніщенко Михайло Анатолійович,
доцент кафедри управління і економіки
фармації, медичного та фармацевтичного
права Запорізького державного медичного
університету, кандидат юридичних наук

АНТИКОРУПЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ: ОСНОВНІ НАПРЯМИ

Антикорупційна діяльність у закладах вищої медичної освіти має такі ознаки:

є нормативною вимогою, передбаченою, в першу чергу, Законом України «Про запобігання корупції»;

здійснюється не тільки і не стільки Уповноваженою особою, а в першу чергу ректором, членами ректорату, керівниками структурних підрозділів, іншими представниками трудового колективу за сприяння студентського самоврядування;

за своєю суттю є переважно превентивною діяльністю, що спрямована на профілактику хронічної соціальної хвороби – корупції, та спрямована на захист законних прав та інтересів студентів, посадових осіб, науково-педагогічних працівників;

має певні особливості, оскільки заклад вищої медичної освіти, як правило, має у своєму складі заклад охорони здоров'я – університетські лікарні або клініки, а також клінічні кафедри, де здійснюється не лише науково-педагогічна, а й лікувально-діагностична діяльність, що може характеризуватися додатковими корупційними ризиками.

Основними нормативно-правовими актами, що регламентують антикорупційну діяльність, в тому числі, у закладах вищої медичної освіти, є:

Закон України «Про запобігання корупції»;

Постанова КМУ від 04.09.2013 р. № 706;

Методичні рекомендації щодо діяльності уповноважених підрозділів, затверджені рішенням НАЗК від 13.07.2017 р. №317;

Методичні рекомендації щодо підготовки та реалізації антикорупційних програм юридичних осіб, затверджені рішенням НАЗК від 22.09.2017 р. № 734;

Типова антикорупційна програма юридичної особи, затверджена рішенням НАЗК від 02.03.2017 № 75;

Порядок перевірки факту подання суб'єктами декларування декларацій відповідно до Закону України "Про запобігання корупції" та повідомлення Національного агентства з питань запобігання корупції про випадки неподання чи несвоєчасного подання таких декларацій, затверджений рішенням НАЗК від 06.09.2016 р. № 19;

Роз'яснення щодо застосування окремих положень Закону України «Про запобігання корупції» стосовно заходів фінансового контролю, затверджене рішенням НАЗК від 11.08.2016 р. № 3 (із змінами);

Методичні рекомендації щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, затверджені рішенням НАЗК від 29.09.2017 р. № 839;

інші чинні нормативно-правові акти.

Основними напрямками антикорупційної діяльності у закладі вищої медичної освіти є нижченаведені функції.

Розробка та затвердження локальних антикорупційних документів, до яких належать:

Етичний кодекс;

Антикорупційна програма;

План заходів, спрямованих на запобігання, протидію та виявлення корупції на певний рік;

Положення про Комісію з оцінки корупційних ризиків у діяльності закладу вищої медичної освіти;

розроблені пам'ятки для посадових осіб (наприклад, 10 підготовчих кроків до успішної е-декларації, Алгоритм дій посадової особи в разі пропозиції неправомірної вигоди або подарунка);

звіти про виконання антикорупційних заходів тощо.

Виконання вимог щодо прозорості (транспарентності):

інформація щодо Уповноваженої особи (ПІБ, робочий та мобільний номери телефону, адреса електронний пошти, номер службового кабінету, години прийому), а також локальні акти закладу вищої медичної освіти, наказ про початок проведення процедури оцінки корупційних ризиків та репортажі про заходи антикорупційного спрямування повинні знаходитися у відкритому доступі на офіційному веб-сайті закладу, виконання вимог наказів МОЗ України від 26.04.2017 № 459 та від 25.07.2017 № 848, постійна співпраця з громадськістю.

Здійснення оцінки корупційних ризиків в діяльності закладу вищої медичної освіти:

публікація на сайті наказу про початок проведення оцінки корупційних ризиків;

по можливості, залучення громадськості до оцінки корупційних ризиків;

створення комісії з оцінки корупційних ризиків;

складення плану роботи комісії з оцінки корупційних ризиків;

ідентифікація та оцінка корупційних ризиків;
підготовка та затвердження звіту про оцінку корупційних ризиків та плану заходів щодо їх усунення (мінімізації).

Масово-роз'яснювальна робота та антикорупційна освіта:

зустрічі зі студентами та інтернами з антикорупційних питань, в тому числі за участі представників правоохоронних органів;

виступи з антикорупційних питань на засіданнях вченої ради закладу вищої медичної освіти, вчених рад факультетів, конференції трудового колективу, медичної ради університетської клініки, нарадах, засіданнях кафедр та інших зібраннях;

проведення навчальних занять з антикорупційної роботи з працівниками закладу вищої медичної освіти;

участь уповноваженої особи з питань запобігання та виявлення корупції у семінарах, тренінгах, курсах підвищення кваліфікації з антикорупційних питань.

Запобігання конфлікту інтересів:

постійно має проводитися контроль за дотриманням норм закону та внутрішніх локальних документів щодо порядку запобігання і врегулювання потенційного та реального конфлікту інтересів в діяльності посадових осіб закладу вищої медичної освіти;

проведення аналіз наказів по особовому складу на наявність/відсутність конфлікту інтересів уповноваженою особою;

візування уповноваженою особою наказів щодо призначення премій.

Контроль подання е-декларацій:

надання методичної та правової допомоги у заповненні та оприлюдненні декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування суб'єктам декларування в Університеті уповноваженою особою;

вручення під підпис суб'єктам декларування повідомлення про необхідність подання декларацій, проведення перевірки фактів подання декларацій та їх своєчасності.

Антикорупційна діяльність структурних підрозділів та колегіальних органів:

в роботі колегіальних органів (Вчена рада, Конференція трудового колективу, тендерний комітет, атестаційна комісія, тощо) в разі наявності заявляється про обставини конфлікту інтересів, відповідна посадова особа не бере участі в голосуванні, що заноситься до протоколу;

в приймальній комісії перед початком вступної кампанії оформлюється протокол, що підписується усіма членами приймальної комісії (в тому числі технічними секретарями), на кожному засідання піднімаються антикорупційні питання;

на усіх факультетах та кафедрах проводиться щосеместровий антикорупційний інструктаж науково-педагогічних працівників;

в університетській клініці питання запобігання корупції щоквартально розглядається на засіданнях медичної ради;

в усіх структурних підрозділах оцінено корупційні ризики та розроблено відповідні заходи щодо їх усунення, студентська рада теж проводить щосеместрові бесіди зі студентами з антикорупційних питань.

Виконання інших вимог щодо запобігання корупції:

постійне ведення необхідної документації згідно чинного антикорупційного законодавства (журнал обліку повідомлень про випадки вчинення корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, журнал обліку консультацій з питань дотримання вимог антикорупційного законодавства, журнал обліку повідомлень про конфлікт інтересів, журнал обліку осіб притягнутих до відповідальності за вчинення корупційного правопорушення);

ведення реєстру антикорупційних заходів;

ведення та постійно оновлення обліку антикорупційних нормативно-правових актів;

імплементация антикорупційних норм до документів закладу вищої медичної освіти (господарсько-правових договорів, посадових інструкцій, положень про структурні підрозділи, контракти тощо).

Перспективним напрямом є також проведення круглих столів та науково-практичних конференцій з антикорупційної тематики.

Такий алгоритм антикорупційної діяльності може бути в подальшому врахований при розробці методичних рекомендацій НАЗК щодо здійснення антикорупційної діяльності у закладах вищої медичної освіти, які на нашу думку, мають бути розроблені, затверджені та впроваджені в антикорупційну практику зазначених закладів з метою однакового застосування антикорупційного законодавства.